

Il·lustració: PEP DUXANS

El gran poema homèric ressalta la natura de les pulsions humanes en relació amb la manera com, sense arrabassar del tot la llibertat, les condicionen els déus. Mentir, posem per cas, és un element exclusiu del tracte entre humans, perquè enganyar els déus queda fora dels atributs terrenals; però en la mesura en què gràcies al seu poder material i moral els herois eren més a prop dels déus que la resta dels humans, els era permès de mentir quan la circumstància ho exigia o formava part de la guerra, com en l'episodi del cavall de Troia. La mentida d'Estat perdura fins a l'actualitat però, depèn de l'exposició pública del material fal·laç, la seva pràctica resulta estúpida: en l'era digital mentir ja no és el que era quan només ficant-se la mà a la butxaca tothom en pot veure les imatges; la censura ha perdut virior. Com es pot dir que l'assalt terrorista de les forces d'ocupació a la ciutadania indefensa que pretenia votar i protegir la votació ha estat minsa i en legítima defensa pròpia? Quina autoritat tenen un govern que nega la barbàrie indiscutible i una judicatura que l'avalua i en fan responsable a qui n'és la víctima?... Però no és d'això que em toca parlar a les planes del Cultura, sinó de la *Iliada*.

Els aqueus demanen ajuda a Aquil·les, però ha de morir Patrocle perquè l'heroi dels peus lleugers s'hi avingui. Quan cal preguntar què ha d'arribar a passar perquè algú es mogui i que hagi de ser per venjança... No espereu res d'Europa. Heu oblidat que aquesta desferra política avui anomenada Unió Europea va mantenir Franco en el poder fins a la seva mort, per indiferència, tant hi fa, o perquè el preferien a la possibilitat d'una Espanya comunista?... Però no és d'això que em tocava parlar a les planes del Cultura. *

Q

Quina autoritat tenen un govern que nega la barbàrie indiscutible i una judicatura que l'avalua i en fan responsable qui n'és la víctima?

Ira i actualitat

“La ira canta, Dea, funesta del Pelida Aquil·les, / que va dur els aqueus a grans sofriments / i a l'Hades va estimbar mil ànimes d'herois, / fent dels seus cossos tecs per als gossos i les aus rapinyaires...” Així comença la *Iliada*, el gran poema inaugural de la civilització occidental, i ho fa amb un valor fundacional, posant la ira en primer lloc. És la ira, no Aquil·les, la protagonista del poema, que no duu el nom de l'heroi com passarà

amb l'*Odissea*. La ira, el recurs per canalitzar els missatges dels déus, que fa possible i dimensiona parlar d'enemics, en un moment en què ja es distingia entre enemic i adversari. Ha tornat aquest moment? Són només adversaris els qui envien homes armats –homes, no pas dones– contra una població pacífica? Encara no direm que són enemics?... Però no és d'això que em toca parlar a les planes del Cultura, sinó de la *Iliada*.

ESTIMADA PSICOANALISTA JORDI CERVERA

Nacionalitats literàries

No voldria incomodar-la. Ja sé que darrerament estava mirant d'identificar les necessitats bàsiques que calen per ser un escriptor de culte, però els esdeveniments dels últims dies m'han deixat una mica garratibat i desconcertat i m'han desviat del recte procedir.

Jo tenia entès que això de ser escriptor era com tenir una petita empresa a casa on l'autor és l'únic treballador que escriu, i que després venen l'agent, l'editor, el dissenyador, el comercial, el distribuïdor, el llibreter, etcètera. I ara resulta que, amb això de la

Catalunya Independent, m'estan sorgint un grapat de dubtes existencials profunds. Si jo vull, també puc parlar amb el senyor Rajoy i traslladar d'urgència la seu de la meua empresa literària a Logronyo, posem per cas? Aleshores seré un autor logronyès o seguiré sent català? I puc seguir escrivint en català si tinc donada d'alta la seu a Logronyo? A Espanya em consideraran un autor espanyol si pago impostos a Logronyo i escric en català? I si m'entra un rampell, em faig equidistant i demòcrata i dic que jo soc català i espanyol a la vegada (que es veu que

es porta molt), podré dir amb orgull gens dissimulat que fa quaranta anys que visc aquí i que no m'he molestat ni el més mínim per saber res de la llengua i de la cultura, i podré escriure en espanyol sense tallar-me ni un bri o hauré de fer els llibres meitat en català i meitat en espanyol?

I un últim dubte, això del premi Nobel, te'l donen per anar a dir bestieses a llocs on no saps ben bé què hi passa o és que quan ja tens el premi Nobel ja pots anar pel món i dir totes les bestieses que vulguis i on vulguis? *